

BOEKBESPREKINGEN

COENRAAD F. A. MOORREES. *The Aleut Dentition*. Cambridge, Massachusetts, Harvard University Press, 1957.

Onze landgenoot M o o r r e e s, de welbekende leider van de Orthodontische Afdeling van de Forsyth Dental Infirmary te Boston, heeft in 1948 deel uitge-maakt van een expeditie, door de Harvard University uitgezonden naar de Aleoeten, ten einde een studie te maken van de historische ontwikkeling van cultuur en taal, de rassenverscheidenheid en de genetische verschillen, benevens de factoren die verantwoordelijk zouden kunnen zijn voor de achteruitgang in getal der bevolking.

De expeditie bestond uit twee archeologen, een linguïst, een cardioloog, twee fysische antropologen en een tandarts.

M o o r r e e s publiceert thans in zijn boek van 172 bladzijden wat hij meent dat van belang is, op zijn gebied, op grond van het door hem gedane onderzoek en het meegebrachte materiaal.

Beschouwd worden vooral: het dieet, de morfologische bijzonderheden van het gebit, de occlusie en alles wat daarmee samenhangt en de tandaandoeningen.

Uiteraard zijn onderzoekingen als deze van bijzonder gewicht voor allen die zich bezig houden met anatomische, morfologische en genetische studies en jammer is het alleen – zoals de schrijver zelf ook vaststelt – dat het geringe aantal overgebleven eilandbewoners het niet wel mogelijk maakt, afdoende wetenschappelijke vergelijkingen te maken tussen Aleoeten, Mongoloiden en Eskimoiden; waar nog bij komt dat er een belangrijk verschil blijkt te bestaan tussen de westelijke en de oostelijke groep.

Het belangwekkende hoofdstuk over „Tooth Position and Occlusion” had uiteraard de bijzondere aandacht van de recensent, waarop hij nog hoopt terug te komen.

Men mag M o o r r e e s voor deze voortreffelijke publikatie dankbaar zijn.

N o r d

J. C. BRASH, H. T. A. MC. KEAG, J. H. SCOTT, M. L. TILDERSLEY. *The aetiology of irregularity and malocclusion of the teeth*. The Dental Board of the United Kingdom, London, 1956 — Price Two Guineas. Second Edition.

Sinds in 1929 the Dental Board, de voordrachten van Prof. B r a s h (Anatomie te Edinburgh) als boek het licht deed zien, is deze uitgave een van de standaardwerken gebleven op dit gebied.

Juist vóór het overgaan van „The Dental Board” in „The General Dental Council” heeft dit College als een zijner laatste daden, een tweede editie uitgegeven, waarin de publikaties van Prof. B r a s h en M i r i a m T i l d e r s l e y (destijds curator van de afdeling Osteologie van het Royal College of Surgeons) vrijwel onveranderd weder zijn opgenomen, maar het werk is uitgebreid met de

studies van M c. K e a g en S c o t t (resp. orthodontist en anatoom aan de Universiteit van Belfast), waardoor het van 259 tot 458 bladzijden is uitgedijd.

Deze uitbreiding had tot doel aan te geven op welke wijze sinds de eerste uitgave in 1929, de opvattingen over de etiologie zich hebben ontwikkeld en men had dit moeilijk aan meer bekwaame handen kunnen toevertrouwen, waarbij een zeer uitvoerige bibliografie de lezer iedere mogelijkheid biedt tot verdere studie.

B r a s h eindigt in 1929 met een hoofdstuk „General Summary and Conclusions” en wat zijn werk zo vruchtdragend heeft gemaakt is onder meer het feit, dat hij daarbij geen enkele poging deed „to jump to conclusions”, doch uitsluitend op de verzamelde feiten wees en aangaf op welke wijze naar zijn mening het wetenschappelijk onderzoek zou moeten voortgaan.

M c. K e a g en S c o t t in een hoofdstuk „Conclusions” van 22 bladzijden, geven nu na bijna 30 jaar een antwoord; enerzijds van de clinicus, anderzijds van de anatoom, aan de hand van hetgeen die jaren wetenschappelijk hebben opgeleverd. Ook zij houden zich voornamelijk aan de feiten. Dit werk kan niet warm genoeg worden aanbevolen aan een ieder die wetenschappelijke belangstelling heeft voor orthodontische vraagstukken. N o r d

L. M. MONHEIM, B.S., M.S., D.D.S. *Local anesthesia and pain control in dental practice*. The C.V. Mosby Company, St. Louis 1957. \$ 8.75.

Wanneer er één ingreep in de tandheelkunde is, die dagelijks routinegewijs, soms welhaast gedachteloos, wordt gedaan, dan is dit wel de plaatselijke gevoelloosmaking. De sedert jaren hiertoe ontwikkelde en geperfectioneerde technieken veroorzaken een vervlakking van de aandacht en een ontgaan van de problematiek. Het is daarom ook voor de practicus van belang om bij tijd en wijle gesteld te worden tegenover de grondslagen van zijn handelen, het hoe en waarom van zijn ingrijpen in het menselijk organisme. Daarnaast mogen ook de recente verbeteringen zowel wetenschappelijk, als technisch en medicamenteus niet onderschat worden.

Het is de grote verdienste van dit boek, dat aan al deze facetten ruime aandacht wordt besteed. Enerzijds vinden wij hier terug al wat ons reeds bekend was, maar dan gebracht zonder de dorheid en wijdlopgheid van vele overeenkomstige werken. Anderzijds treffen wij de resultaten van het werk der research-laboratoria in hun praktische uitwerking.

De auteur met een drietal medewerkers heeft zich in het bijzonder gericht tot de tandarts-practicus en de tandheelkundige student. Vandaar dat gestreefd is naar een overzichtelijke indeling en een beknopte, heldere tekst. Ook het illustratiemateriaal is van goede kwaliteit. Naast de gebruikelijke hoofdstukken over het pijnbegrip, de anatomie, de injectietechniek en de daarbij toe te passen vloeistoffen, wordt een belangwekkend artikel gewijd aan de voorkomende complicaties en de behandeling daarvan. De lachgas- en trileenroes wordt kort behandeld, waarbij wordt opgemerkt, dat de tandarts niet te veel hiervan dient te verwachten. De algehele narcose wordt niet besproken. Wel wordt aandacht geschonken aan premedicatie en de napijnbehandeling. Besloten wordt met artikelen over het instrumentarium, de sterilisatie en juridische aspecten.

L. J. A. v a n S c h i j n d e l

H. P. KUHN. *Kasuistik zur Behandlung der Gingivitis marginalis mit Aureomycin, Pocket-sealer, Redoxon und Ephynal, nach Prader*. Odontologica, fasc. 7. Benno Schwabe & Co Verlag Basel 1957. 21 pag. met 8 afb. Ingen. Zw. Fr. 3.—

Volgens een methode door Prader beschreven (Schw. M. Z. 64, 842, 1954) werd een dertigtal patiënten met gingivitis behandeld. De bedoeling van de methode is om de verschillende gevallen van parodontitis in zo kort mogelijk tijdsverloop tot genezing te brengen.

De behandeling bestaat uit zorgvuldige reiniging gecombineerd met bleslijpen en eventueel gingivectomie, het toedienen van aureomycinepoeder onder een verband dat pocket-sealer genoemd wordt en bestaat uit een pasta op een lanoline-basis waarin verschillende antiseptica, voornamelijk thymoljodide zijn ondergebracht. Verder worden subgingivale injecties met een vitamine-C-preparaat gegeven alsmede vitamine-E. In gevallen van atrofie wordt, eveneens subgingivaal, vitamine-B geïnjecteerd. De aard van toediening is afhankelijk van een onderzoek der uitstrijkjes uit de pockets. De patiënt wordt aangeraden thuis een speciale tandpasta te gebruiken (Selgin) verder te spoelen met waterstofperoxyde of natriumperboraat, te penselen met Pyralvex en in de omslagplooien vitamine-E dragées te leggen gedurende de nacht.

De behandelde gevallen bestonden uit de modificaties marginalis (17), hypertrophicans (3) en ulcerosa (10). Vierentwintig gevallen genazen. Volgens de auteur zijn de behandelingstijden zeer kort variërend van een tot zes behandelingen. Geen melding wordt gemaakt over de tijdsduur welke tussen twee behandelingen verloopt. De schrijver heeft de indruk dat de gevallen waar exogene oorzaken voor het ontstaan van de gingivitis aangewezen kunnen worden het beste op de behandeling reageren. De overige reageren slecht of in het geheel niet.

Het komt referent voor dat de argumenten voor en de resultaten van deze behandeling niet in overeenstemming zijn met de uitgebreide medicatie. Ofschon waarschijnlijk het optreden van resistentie en bijwerkingen ten gevolge van perorale toediening van aureomycine niet te vrezen zijn, is terughoudendheid geboden. Dit is te meer het geval waar het hier gaat om betrekkelijk eenvoudig aan te grijpen gingivitiden. Het toedienen van vitamine-E levert gevaren op voor het normale verloop van de menstruatiecycclus (een geval wordt beschreven).

Opvallend is het dat voor het reduceren van ondiepe pockets (2—4 mm) het gebruik van chroomzuur wordt aanbevolen. De nadelen van dit sterke causticum zijn bij herhaling beschreven.

Samenvattend mag men zeggen dat veel discutabele punten (toediening van vitamine-C) onbesproken blijven, dat een meer gedifferentieerde medicatie van vele onderdelen nog niet uitputtend zijn onderzocht en dat vrijwel alle door lokale noxen ontstane gingivitiden gunstig reageren op onderdelen van deze wel zeer gecompliceerde behandeling.

L. C o p p e s - Amsterdam

Dr. W. WILDISEN. *Die interdentalen Randverhältnisse bei Amalgamfüllungen*. Odontologica, fasc. 8. 28 pag. w.o. 6 pag. afbeeldingen. Ing. Zw. Fr. 3,—. Benno Schwabe & Co. Verlag. Basel 1957.

Het is een oude wijsheid, dat de fabrikant het vijlsel maakt, doch de tandarts het amalgaam. De vijlselsamenstelling is geleidelijk zódanig verbeterd, dat het vijlsel ongetwijfeld een goede grondstof voor de amalgaamvulling kan worden genoemd. Alle mislukkingen (en deze blijven helaas altijd nog bestaan), kan men echter direct op rekening brengen van de verwerking van het vijlsel en van alle volgende manipulaties van de tandarts. Het maken van een proximale vulling is ongetwijfeld lastig, en kost veel moeite en tijd. De beoordeling door schrijver geschiedde aan de hand van R-foto's, waarop eventueel overstaande vullingen worden opgespoord: het teruggetrokken interdendale bot gaf tevens een aanwijzing voor de schade, die overhangende vullingen aan het paradentium toebrengen. Men heeft wel eens gezegd, dat het optreden van secundaire cariës vooral bij diepe, gingivaalwaarts doorlopende vullingen zou voorkomen: de R-foto's bewijzen echter, dat secundaire cariës gemakkelijk ontstaat bij alle overhangende vullingen, ook al lopen deze niet door tot dicht bij de gingiva. Het is natuurlijk een praktijkervaring, dat bij vèr-doorlopende caviteiten het strak aanleggen van de matrixband door de vorm van het element wordt bemoeilijkt, vooral bij bovenmolaren en premolaren. Het gebruik van wigen is noodzakelijk, om de matrixband tegen het element te drukken, al bestaat anderzijds het gevaar van beschadiging van de tandvleespapil door wig en matrixband beide. Cariës begint echter steeds op retentieplaatsen, en de voornaamste vormen nog steeds de overhangende vullingen. Ook wanneer het contactpunt afwezig is, worden spijsresten tussen de elementen geperst. Het percentage secundaire cariës is het grootst bij overhangende vullingen en wel bij de ondiepe caviteiten nog méér dan bij de vèr-doorlopende proximale vullingen. In dit laatste geval legt zich de papil over de overhangende vulling, en geeft aldus nog enige bescherming tegen spijsretenties. Het gezondhouden van die papil is dus wel zéér belangrijk bij de cariësbestrijding. Voorts bespreekt schrijver nog de vijlselsamenstelling, de menging, mengtijd, stopdruk, en het op een afstand houden van vocht, handzweet en -vet bij het leggen der amalgaamvulling.

Ir. F. v a n D a a l e n

HEINRICH PASCHKE, Dr. Med. Dr. Med. Dent., „*Die epithetische Behandlung von Gesichtdefekten*“. Erlangen. 1957, Johann Ambrosius Barth Verlag, München, met 59 (gedeeltelijk gekleurde) illustraties. Prijs 26.80 DM.

De opzet van dit kleine boekje is om de tandarts te oriënteren op het gebied van de chirurgische prothese (epithesis; epi = op, thesis = ligging) en ook de verschillende operateurs te wijzen op de mogelijkheid van prothetische behandeling van oog-, neus-, oor- en andere defecten van het aangezicht. Er worden enige gevallen besproken, iets over materiaal en afdruknemen verteld.

Het is een aardig boekje, dat slechts een greep uit het grote materiaal biedt.

H u t

Symposium über Fluorprobleme. Bull. schweiz. Akad. med. Wiss. 12, 397—552 (1956).
Sonderausgabe Benno Schwabe & Co. Verlag Basel/Stuttgart. Prijs Fr. 8.—.

In dit boekje zijn de voordrachten verzameld van de vergadering van de Zwitserse Academie voor medische wetenschappen op 27 oktober 1956.

Het eerste deel bestaat uit 2 voordrachten over fluorvergiftiging bij runderen en schapen (G. Schmid en F. Liégeois), terwijl in het 2de deel een 14-tal voordrachten over de cariës-prophylaxe met fluor zijn verzameld.

In de voordrachten van het tweede deel worden na een korte inleiding van A. J. Held de verschillende toepassingen van het fluor als cariësprophylacticum besproken. De fluortabletten (A. J. Held en F. Piguet), de zoutfluoridering (H. J. Wespji), de melkfluoridering (E. Ziegler en P. Kästli) en de waterfluoridering (V. Demole en Th. Hürny) worden achtereenvolgens aan een beschouwing onderworpen. H. Schmid-Kunz vergelijkt o.a. de Amerikaanse en Zwitserse cariësgetallen. L. J. Baume wijst op de noodzaak bij de verschillende cariësonderzoeken eenzelfde methode toe te passen. H. D. Cremer bespreekt de rol van verschillende sporenelementen in verband met cariës. H. R. Mühlemann e.a. berichten over de beschermende werking van fluor bij de ontkalking van glazuur door complexonchelaatvorming en kortdurende (10 dagen) dierproeven voor het testen van cariësremmende stoffen. Ten slotte wordt de serie besloten met twee voordrachten over het effect van fluor op de thyroïdea.

Dit boekje geeft in het tweede gedeelte in kort bestek een goed overzicht van hetgeen in Zwitserland op het gebied van de cariësprophylaxe met fluor is en wordt ondernomen. Het spreekt vanzelf dat de verschillende toepassingen hierbij door voorstanders van de betreffende methoden naar voren worden gebracht. Het boekje dient dan ook kritisch gelezen te worden; de meestal summier gegeven gegevens maken een oordeel omtrent het nut en de toepasbaarheid van de methoden moeilijk. Zo zou men b.v. uit Held's voordracht de indruk krijgen dat de fluortabletten niet alleen een enorm effect hebben, maar zelfs een veel groter effect dan de waterfluoridering. Stelt men hier echter het gegeven van Schmid-Kunz tegenover, die getallen geeft waaruit zou blijken dat de tanddoorbraak in de tabletten-groep ongeveer een jaar vertraagd is, dan is een waardebepaling van de tabletten-gave onmogelijk geworden.

Een boekje dat waard is om kennis van te nemen en men verzuime dan vooral niet de discussie te lezen.

Backer Dirks